

ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

อาทิตยา มากสาคร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก

e-mail : Magsakorn3@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี เพื่อศึกษาจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี และเพื่อหาสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 936 คน ใช้หลักการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งได้ 3 ตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple linear regression analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งค่าสูงที่สุดคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และต่ำสุดคือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ นิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีจิตอาสาอยู่ในระดับมากและระดับจิตอาสาสูงสุด คือ การช่วยเหลือผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยระดับจิตอาสาสูงสุด รองลงมาคือ การเสียสละต่อสังคมและต่ำสุดคือ การมุ่งมั่นพัฒนา ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ (X_{13}) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (X_3) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง (X_4) การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์ (X_8) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (X_6) ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ (X_2) ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ (X_{12}) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (X_1) ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี ที่มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 63.10 สามารถเขียนอยู่ในรูปสมการคะแนนดิบ (\hat{Y}) และสมการคะแนนมาตรฐาน (\hat{Z}) ดังนี้

$$\hat{Y} = .824 - .163X_1 + .102X_2 + .169X_3 + .163X_4 + .118X_6 + .141X_8 + .100 X_{12} + .186X_{13}$$

$$\hat{Z} = -.215Z_1 + .176Z_2 + .214Z_3 + .226Z_4 + .141Z_6 + .195Z_8 + .150Z_{12} + .210Z_{13}$$

คำสำคัญ : จิตอาสา นิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร

Factors affecting the volunteer spirit of the undergraduate medical students at Faculty of Medicine, Naresuan University

Arthittayam Magsakorn

Faculty Education, Narasuan University, Phitsanulok, Thailand

e-mail : Magsakorn3@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were to study factors that affected to volunteer spirits of undergraduate medical students, to study volunteer spirits of undergraduate medical students and the equation of factors that affected the volunteer spirit of undergraduate medical students Faculty of Medicine Naresuan University. Population-based study of all 936 people using the random method of stratified random sampling (stratified random sampling) the size of the sample of 274 variables the research tool is 3 parts. The data was analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson product-moment correlation coefficient, multiple correlation coefficients (R), and Stepwise Multiple Regression Analysis. The findings were as following. Factors affecting the level to volunteer spirits of undergraduate medical students Faculty of Medicine Naresuan University. Research has found that the highest value is used for reasons rearing; the second is parenting support by love. Lowest is the received news information from television media. The volunteer spirits of undergraduate medical students Faculty of Medicine Naresuan University. It was found that the level of volunteer spirit in their university in the highest level. In the highest level it was helping others, the second the giving to society in the high level, and third is the lowest off it is intention to social development. Factors affecting to volunteer spirit of undergraduate medical students at Faculty of Medicine Naresuan University result indicated that :- the received news information from television media (X_{13}) the parenting support by love (X_3) the future orientation and self-control (X_4) the pattern behavior matter of doctor teacher (X_8) the efficacy of their own (X_6) the pattern matter from father and mater (X_2) the format from personalities important (X_{12}) and the rearing of reasoning. (X_1) these variable group had the prediction at 63.10 percent. They could be written in the form of the equation in terms of raw scores (\hat{Y}) and in terms of standard score (\hat{Z}) as follows:-

$$\hat{Y} = .824 - .163X_1 + .102X_2 + .169X_3 + .163X_4 + .118X_6 + .141X_8 + .100X_{12} + .186X_{13}$$
$$\hat{Z} = -.215Z_1 + .176Z_2 + .214Z_3 + .226Z_4 + .141Z_6 + .195Z_8 + .150Z_{12} + .210Z_{13}$$

keywords : volunteer spirit, undergraduate medical students, Naresuan University

บทนำ

การผลิตบัณฑิตแพทย์ในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีทางเลือกหลายทางแต่สิ่งที่สำคัญสูงสุดของการผลิตแพทย์ก็คือความต้องการให้บัณฑิตแพทย์มีจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งรวมถึงความสามารถในการดูแลรักษาผู้ป่วยได้ เนื่องจากในสมัยโบราณโดยเฉพาะอาชีพแพทย์เป็นอาชีพ ที่ได้รับการยกย่องสูงในสังคม แต่ในปัจจุบันต้องต่อสู้และดิ้นรนของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับกับวิชาชีพแพทย์ซึ่งพระเทพเวที (2531) ได้กล่าวไว้ว่า การบริการ

ต่างๆ ทางการแพทย์เป็นธุรกิจอย่างหนึ่งในสังคม ที่มีสิทธิเรียกร้องและฟ้องร้องกันในศาล โดยมุ่งหาประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมโดยไม่คำนึงถึงฐานะและจิตใจของผู้ป่วยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ทำให้ความศรัทธาต่าง ๆ ที่มีต่อวิชาชีพแพทย์เริ่มน้อยลงลงเพราะความไม่มีคุณธรรมของแพทย์ แต่มุ่งมาเรียนเพื่อให้ได้ใช้วิชาชีพแล้วไปกอบโกยผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ทั้งๆ ที่วิชาชีพแพทย์เป็นพื้นฐานมาจาก

จริยธรรม ซึ่งจะเห็นว่าเป็นปัญหาทางจริยธรรมเป็น ปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนแพทย์ทุก แห่งมีความพยายามที่จะปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้กับนิสิตแต่ปัญหาด้านคุณธรรม และ จริยธรรม ของแพทย์ร่วมกับคณาจารย์มีการฟ้องร้องกลับ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นทุกปี แต่ไม่มีรายงานการศึกษาที่ เกี่ยวกับการสอนเวชจริยศาสตร์และการประเมินผล นิสิตแพทย์ด้านคุณธรรม จริยธรรมเลย แต่มี การศึกษาถึงการใช้เหตุผลทางจริยธรรมในกลุ่มนิสิต แพทย์อยู่บ้างได้แก่ การศึกษาของ วีราวัลย์ (2532) การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา แพทย์ ปีที่ 1-3 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีกรอบม เลี้ยงดูต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ซึ่งได้มีการจัดโครงการเพื่อพัฒนาด้าน คุณธรรม จริยธรรมสำหรับนิสิตแพทย์มาอย่าง ต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยได้รับการสนับสนุนจาก แพทยสภา ซึ่งมีที่มาและความสำคัญในการจัด โครงการด้านคุณธรรมจริยธรรม

สำหรับการเรียนการสอนนิสิตแพทย์ใน ปัจจุบันนอกจากจะมีความเข้มข้นเนื้อหาทางวิชาการ และวิทยาการที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วแล้ว จะต้องสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และ ความเป็นวิชาชีพแพทย์ นิสิตแพทย์ทุกคนจะต้อง คำนึงถึงก่อนที่จะจบการศึกษาออกไปปฏิบัติงานดูแล รักษาผู้ป่วยได้อย่างครบถ้วน โรงเรียนแพทย์ จำเป็นต้องสอดแทรกประเด็นดังกล่าวในหลักสูตร แพทยศาสตรบัณฑิต เพื่อเน้นย้ำให้เกิดการจัด กิจกรรมด้านจริยธรรมและความเป็นวิชาชีพแพทย์ขึ้น การจัดการกิจกรรมจริยธรรมสัญญาขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ เกิดการเรียนรู้ด้านจริยธรรมทั้งแก่นิสิตนักศึกษา แพทย์ และอาจารย์แพทย์ ซึ่งแต่ละปีได้หมุนเวียนจัด กิจกรรมไปตามคณะแพทย์ต่าง ๆ ทั่วประเทศขึ้นซึ่งมี แนวคิดคุณลักษณะของบัณฑิตแพทย์ที่พึงประสงค์ ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร แพทย์ 7 ดาว (7 star doctor) ได้แก่ care provider, decision maker, community leader, lifelong learner, manager communicator, humanized doctor เป็นแนวทางของการจัดกิจกรรมโดย

สอดแทรกกับคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในการทำ กิจกรรมประจำฐานเพื่อให้ นิสิต/นักศึกษาแพทย์ ได้รับทักษะและการพัฒนาให้ตรงตามคุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ทั้ง 7 ข้อ สามารถนำไป ประกอบวิชาชีพและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข มีวัตถุประสงค์คือ เพื่ออบรมส่งเสริมให้เกิด แนวคิดและพัฒนาศักยภาพด้านจริยธรรมและความ เป็นวิชาชีพแพทย์ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ อาชีพแพทย์ และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นิสิต/นักศึกษา อาจารย์และบุคลากรที่รับผิดชอบ งานด้านกิจการนิสิต/นักศึกษาต่างสถาบัน ซึ่งมี เจตนารมณ์เพื่อให้ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุขเป็นผู้มีความประพฤติดี สำนึกในหน้าที่ โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมและถือเอาประโยชน์ สาธารณะเป็นที่ตั้ง เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติ ศักดิ์ศรี สร้างความเลื่อมใส ศรัทธา ความเชื่อถือ และยกย่องจากประชาชนปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็น ธรรมและเสมอภาค ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ มี น้ำใจ เอื้ออาทรและจิตบริการต่อผู้มารับบริการอย่าง เเทพเทียม บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค เป็น ธรรม รวดเร็วและถูกต้อง และไม่กระทำการใดอัน เป็นการช่วยเหลือ อุปลัมภ์ หรือเลือกปฏิบัติอย่างไม่ เป็นยุติธรรม

เป็นทำนองเดียวกันกับ พระไพศาล วิสาโล (2550) ได้กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง ความสำนึก ของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยการเอาใจใส่และ การช่วยเหลือผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละ เงินสิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อ ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่ง การสร้างจิตอาสาให้เกิดขึ้นในจิตใจของนิสิตแพทย์ ผู้วิจัยเล็งเห็นตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่งที่เป็น จุดเริ่มต้น และหล่อหลอมเป็นบุคคลที่มีจิตอาสาที่มี ความแตกต่างจากบุคคลอื่น คือ ครอบครั้ว การอบรม เลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน เช่นเดียวกับ วราภรณ์ (2543) กล่าวว่า ครอบครั้วมีการอบรมเลี้ยง ดู ทัศนคติเหตุผลของพ่อแม่ เป็นสิ่งสำคัญต่อการ

พัฒนาของลูกมาก หากเด็กเติบโตมาได้ตามบุคลิกภาพนั้นหรือลักษณะใด ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมแล้วยังมีการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ เพราะครอบครัวแต่ละบุคคลจะมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ที่แตกต่างกัน เพราะการเหมือนการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นครอบครัวนั้นสำคัญมาและมีอิทธิพลต่อเด็กเพราะบิดามารดา มีหน้าเลี้ยงดูบุตรด้วยความรักและเอาใจใส่ สั่งสอนให้รู้จักรับผิดชอบชั่วดี ตามบรรทัดฐานของสังคมพร้อมๆ กับอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมไปในตัวจิตอาสานับเป็นคุณธรรมประการหนึ่งที่สังคมปรารถนาให้สมาชิกของสังคมยึดถือเป็นคุณธรรมที่กล่าวถึงสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวมที่แสดงออกซึ่งพฤติกรรมอาสาทำประโยชน์ ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ปัจจุบันสังคมไทยคาดหวังว่าจิตอาสาจะเป็นคุณธรรมที่สมาชิกยึดมั่นไม่ว่าจะมีบทบาทอยู่ในส่วนใดของสังคมทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ที่บุคคลเป็นสมาชิกกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญอีกหนึ่งที่สังคมให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้เป็นผู้มีจิตอาสานั้นคือกลุ่มเยาวชนนักเรียน นิสิตและนักศึกษา ซึ่งเห็นได้จากการบัญญัติถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในนโยบาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2554 โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1997) โดยมีตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตมีดังต่อไปนี้คือ นิสิต หมายถึง นิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 6 ตัวแปรที่ส่งผลจิตอาสา ด้านนิสิตแพทย์ คือ 1. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เจตคติต่อจิตอาสา และการรับรู้ความสามารถของตนเอง 2. ด้านครอบครัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน 3. ด้านอาจารย์แพทย์ คือ การสั่งสอนการปลูกฝังจากอาจารย์แพทย์ และการประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์ สัมพันธภาพระหว่าง

นิสิตแพทย์กับอาจารย์แพทย์ 4. ด้านเพื่อน คือ ความเป็นแบบอย่างจากเพื่อนนิสิตแพทย์ และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนนิสิตแพทย์ 5. ด้านสังคม/ชุมชน คือ ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ และ 6. ด้านสื่อมวลชน คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ ส่วนจิตอาสา หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา อันจะทำให้ นิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทราบถึงตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ฯ ทำให้สามารถนำไปวางแผนการจัดการศึกษาหรือการจัดกิจกรรม โครงการ เพื่อพัฒนาจิตอาสาของนิสิตและนักศึกษาก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2554 จำนวน 936 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 274 คน ใช้ตารางสำเร็จรูปประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากนั้นทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถาม ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบปกติ (multiple linear regression analysis) และหาตัวแปรพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการทำนายความเป็นจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple linear regression analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทาง

สถิติผู้วิจัยได้สรุปตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของ ผู้ตอบแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มี 69 ข้อ และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95 ในภาพรวม และแยกเป็นรายตัวแปร คือ 1. ด้านครอบครัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83 2. ด้านนิสิตแพทย์ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เจตคติต่อจิตอาสา และการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.73 3. ด้านอาจารย์แพทย์ คือ การสั่งสอนการปลูกฝังจากอาจารย์แพทย์ การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์และสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตแพทย์กับอาจารย์แพทย์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84 4. ด้านเพื่อน คือ ความเป็นแบบอย่างจากเพื่อนนิสิตแพทย์และสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนนิสิตแพทย์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.77 5. สังคม/ชุมชน คือ ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87 และ 6. ด้านสื่อมวลชน คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.78

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร คือ การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับตัวแปรส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านครอบครัว รองลงมาคือ ด้าน

นิสิตแพทย์และต่ำที่สุดคือ ด้านสื่อมวลชน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สรุปได้ดังตารางที่ 1

2. นิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรมีจิตอาสาอยู่ในระดับมาก และการช่วยเหลือผู้อื่นมีระดับจิตอาสาสูงสุด รองลงมา คือ การเสียสละต่อสังคมและต่ำสุดคือ การมุ่งมั่นพัฒนา

3. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด จำนวน 14 ตัวแปร รวมทั้งสิ้น 91 ค่า มีค่าเป็นบวกทั้งหมดและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 3 ค่า เหลือ 88 ค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.148 ถึง 0.596 ซึ่งมีทิศทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ค่า และที่ระดับ 0.01 จำนวน 86 ค่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 13 ตัวแปร รวมทั้งสิ้น 78 ค่า มีค่าเป็นบวกทั้งหมดและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 3 ค่า เหลืออีก 75 ค่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.148 - 0.596 ซึ่งมีทิศทางบวก ซึ่งสามารถเรียงตามลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ ซึ่งมีค่าสูงสุดคือ สัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตแพทย์กับเพื่อนนิสิตแพทย์กับความเป็นแบบอย่างจากเพื่อนนิสิตแพทย์ ($r = 0.596$) รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ($r = 0.552$) และต่ำที่สุดคือ การสั่งสอนการปลูกฝังจากอาจารย์แพทย์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ($r = 0.148$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์มีค่าระหว่าง 0.209 - 0.553 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มี

ความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์มากที่สุดคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง ($r = 0.553$) รองลงมา คือ การประพฤติเป็นแบบอย่างของ อาจารย์แพทย์ ($r = 0.545$) ส่วนตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับแปรเกณฑ์ต่ำที่สุดคือ การอบรม เลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ($r = 0.209$) ตามลำดับ

3.2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการถดถอยพหุคูณแบบปกติ (enter multiple regression

analysis) และแบบการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (enter multiple regression analysis) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รวมด้าน

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านครอบครัว			
1. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	4.29	0.55	มาก
2. ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่	3.96	0.72	มาก
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	4.23	0.53	มาก
รวม	4.16	0.49	มาก
ด้านนิสิตแพทย์			
4. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง	3.95	0.58	มาก
5. เจตคติต่อจิตอาสา	3.98	0.49	มาก
6. การรับรู้ความสามารถของตนเอง	3.95	0.50	มาก
รวม	3.96	0.41	มาก
ด้านอาจารย์แพทย์			
7. การสั่งสอนการปลูกฝังจากอาจารย์แพทย์	3.70	0.62	มาก
8. การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์	3.67	0.58	มาก
9. สัมพันธภาพระหว่างนิสิตแพทย์กับอาจารย์แพทย์	3.89	0.61	มาก
รวม	3.75	0.48	มาก
ด้านเพื่อน			
10. ความเป็นแบบอย่างจากเพื่อนนิสิตแพทย์	3.57	0.66	มาก
11. สัมพันธภาพระหว่างนิสิตแพทย์กับเพื่อนนิสิตแพทย์	3.95	0.63	มาก
รวม	3.76	0.58	มาก
ด้านสังคม/ชุมชน			
12. ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ	3.91	0.63	มาก
รวม	3.91	0.63	มาก
ด้านสื่อมวลชน			
13. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์	3.53	0.47	มาก
รวม	3.53	0.47	มาก
ภาพรวม	3.85	0.36	มาก

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และการทดสอบความมีนัยสำคัญสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อใช้วิธีการถดถอยพหุคูณแบบปกติ (entermultiple regression analysis)

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E _b	β	t	sig
(Constant)	0.803	0.198		4.053	0.000
X ₁	-0.172	0.037	-0.226	-4.629	0.000
X ₂	0.083	0.031	0.143	2.665	0.008
X ₃	0.153	0.039	0.195	3.923	0.000
X ₄	0.177	0.034	0.244	5.187	0.000
X ₅	0.029	0.043	0.034	0.673	0.502
X ₆	0.125	0.042	0.150	2.995	0.003
X ₇	-0.080	0.033	-0.119	-2.393	0.017
X ₈	0.137	0.037	0.189	3.687	0.000
X ₉	0.031	0.034	0.045	0.937	0.350
X ₁₀	0.058	0.033	0.090	1.732	0.084
X ₁₁	0.013	0.035	0.019	0.359	0.720
X ₁₂	0.091	0.031	0.136	2.915	0.004
X ₁₃	0.179	0.038	0.201	4.666	0.000
R = 0.802	$R^2 = 0.643$	F = 36.078**			
SE_{est} = 0.257	$\alpha = 0.803$				

**p < 0.01 *p < 0.05

3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3 จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า 0.80 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด) มีค่า 0.64 แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดร่วมกันพยากรณ์ ตัวแปรตามได้ร้อยละ 64.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยทำการเรียงจากค่ามากไปหาค่าน้อย คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ (X₁₃) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง (X₄) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (X₃) การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์ (X₈) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (X₆) ความเป็นแบบอย่าง

จากบุคคลสำคัญ (X₁₂) ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ (X₂) ความเป็นแบบอย่างจากเพื่อนนิสิตแพทย์ (X₁₀) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตแพทย์กับเพื่อนนิสิตแพทย์ (X₉) เจตคติต่อจิตอาสา (X₅) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตแพทย์กับอาจารย์แพทย์ (X₁₁) การสั่งสอนการปลูกฝังจากอาจารย์แพทย์ (X₇) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ เท่ากับ 0.179, 0.177, 0.153, 0.137, 0.125, 0.091, 0.083, 0.058, 0.031, 0.029, 0.013, -0.080 และ -0.172 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.244, 0.201, 0.195, 0.189, 0.150, -0.143, 0.136, 0.090, 0.034, .019, -0.119 และ -0.226 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.802 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 64.30 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.257 และค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ เท่ากับ 0.803 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และการทดสอบความมีนัยสำคัญสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อใช้วิธีการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ตัวแปรพยากรณ์	b	S. E. _b	β	t	sig
(Constant)	0.824	0.187		4.403	0.000
X ₁	-0.163	0.036	-0.215	-4.497	0.000
X ₂	0.102	0.029	0.176	3.505	0.001
X ₃	0.169	0.039	0.214	4.349	0.000
X ₄	0.163	0.034	0.226	4.813	0.000
X ₆	0.118	0.038	0.141	3.095	0.002
X ₈	0.141	0.032	0.195	4.436	0.000
X ₁₂	0.100	0.030	0.150	3.331	0.001
X ₁₃	0.186	0.038	0.210	4.937	0.000
R = 0.794	$R^2 = 0.631$	$F = 56.636^{**}$			
$SE_{err} = .259$	$\alpha = .824$	$R^2_{adjust} = .620$			

**p < 0.01 *p < 0.05

จากตารางที่ 3 ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ (X₁₃) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (X₃) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง (X₄) การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์ (X₈) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (X₆) ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ (X₂) ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ (X₁₂) และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ เท่ากับ 0.186, 0.169, 0.163, 0.141, 0.118, 0.102, 0.100 และ -0.163 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.226, 0.214, 0.210, 0.195, 0.176, 0.150, 0.141 และ -0.215 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.794

มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 63.10 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.259 และ

ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ เท่ากับ 0.824 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในรูปคะแนนดิบ (\hat{Y}) และคะแนนมาตรฐาน (\hat{Z}) ตามลำดับต่อไปนี้สมการ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .824 - .163X_1 + .102X_2 + .169X_3 + .163X_4 + .118X_6 + .141X_8 + .100 X_{12} + .186X_{13}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = -.215Z_1 + .176Z_2 + .214Z_3 + .226Z_4 + .141Z_6 + .195Z_8 + .150Z_{12} + .210Z_{13}$$

สรุปและอภิปรายผล

1. จากการศึกษาทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เพราะนิสิตแพทย์ ได้มีพื้นฐานครอบครัวปลูกฝังพื้นฐานที่ดีกับจิตอาสา การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เจตคติต่อจิตอาสา การสั่งสอนการปลูกฝังจากอาจารย์แพทย์และสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตแพทย์กับอาจารย์แพทย์ ที่ส่งผลต่อนิสิตแพทย์ระดับปริญญา อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา (2547) ทำการศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิต คือ กระบวนการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมจากสื่อมวลชน ความสนใจในการทำกิจกรรมแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ แบบอย่างจากบิดามารดา ตลอดจนสภาพของครอบครัวที่มีพ่อแม่อยู่ด้วยและมีภูมิภานาอยู่ร่วมกัน

นิสิตแพทย์เป็นกำลังบุคลากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตได้นั้น ต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างการมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการศึกษาเรียนเพื่อให้ได้มาซึ่งวิชาชีพทางการแพทย์เพื่อให้ลดปัญหาในด้านการหาผลประโยชน์ส่วนตัวเองลง ซึ่งส่งผลดีและกระตุ้นทำให้นิสิตแพทย์ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น เนื่องจาก คณะแพทยศาสตร์เป็นโรงเรียนแพทย์ที่ปลูกฝังเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนิสิตแพทย์ และการได้รับผลจากการเป็นแบบอย่างที่ดีจากอาจารย์ผู้สอนหลายท่าน โดยเฉพาะการกระทำใดๆ ไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งเป็นทำนองเดียวกับ ปิ่นกนก และคณะ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือพบว่า นักศึกษามีจิตอาสาอยู่ในระดับสูง เป็นทำนองเดียวกับ สุภัทรา (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยและ

กระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า โดยเฉลี่ยในระดับสูงและจากผลวิจัยของ โกศล (2547) ที่พบว่าข้าราชการตำรวจที่มีเจตคติที่ดีต่อจิตอาสาธรรมะมีจิตสาธารณะสูงกว่าผู้ที่มีเจตคติที่ไม่ดี เหมือนกับผลงานวิจัยของ นันทรัตน์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อพฤติกรรมจิตอาสาของเด็กและเยาวชนที่รับทุนการศึกษาสำนักงานทรัพย์สินส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยเข้าร่วม ปัจจัยภายนอก คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และเพื่อนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก การศึกษาพฤติกรรมจิตอาสา ประกอบด้วย การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และการมุ่งมั่นพัฒนาสังคมและจิตสำนึกสาธารณะอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณารายละเอียดทั้งหมด

2. จิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คือ การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคมและการมุ่งมั่นพัฒนา ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตแพทย์มีจิตใจที่พร้อมที่จะทำการเสียสละทำต่อสังคม ช่วยเหลือผู้อื่น ตลอดจนมีจิตอาสาที่มุ่งมั่นพัฒนาสังคมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและเป็นสิ่งที่มีการปลูกในจิตใจเพื่อที่มีการส่งผลต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านประโยชน์ส่วนรวมของสังคม มีการแนะนำสั่งสอนให้เรียนรู้หรือฟังตระหนักให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอย่างแน่นอน พร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนาสังคม ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาสังคมจนสำเร็จและสมบูรณ์แบบ ดังเช่น นันทรัตน์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อพฤติกรรมจิตอาสาของเด็กและเยาวชนที่รับทุนการศึกษาสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ การศึกษาพฤติกรรมจิตอาสา ประกอบด้วย การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคมและการมุ่งมั่นพัฒนาสังคมและจิตสำนึกสาธารณะอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง

3. ตัวแปรพยากรณ์ที่เป็นตัวแปรดีที่สุดที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า มีจำนวน 7 ตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนเอง การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ซึ่งตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกทุกตัวกับจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เนื่องจากครอบครัวต้องมีการถ่ายทอดมุมมองต่าง ๆ ด้วยการ ใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจเพื่อแนวคิดด้านจริยธรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมมีเจตคติต่อจิตอาสาที่ดีในการปฏิบัติในทุก ๆ ด้าน เช่น เพื่อนกับเพื่อน การได้รับอิทธิพลจากบุคคลสำคัญ ดังตัวอย่างการจัดโครงการแพทย์ดีเด่นประจำปี เพื่อกระตุ้นให้นิสิตแพทย์ได้รับการถ่ายทอดจริยธรรมและคุณธรรมที่ดีตาม หรือหากว่าการถ่ายทอดผ่านสื่อโทรทัศน์ เว็บไซต์ เป็นสื่ออีกช่องทางหนึ่งที่เป็นการให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ให้เห็น ตลอดเพื่อเป็นการยกย่องผู้ที่ปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งเป็นทำนองเดียวกันกับ สุภัทรา (2547) โดยทำการศึกษา ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมี 9 ตัวแปรเรียงลำดับ คือ กระบวนการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมจากสื่อมวลชน ความสนใจในการทำกิจกรรมแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ แบบอย่างจากบิดา สถานภาพของครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกันและ ภูมิลำเนา เป็นทำนองเดียวกันกับ โกศล (2547) โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ ที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ ปัจจัยทางจิตสังคมเป็นตัวแปรทำนายจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ พบว่าการรับรู้ความสามารถของตน และการสนับสนุนจากประชาชนสามารถร่วมกันทำนายการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจได้ ร้อยละ 55.9 โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายการมีจิตสาธารณะของ

ข้าราชการตำรวจมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน ($\beta = 0.663$) รองลงมา คือ การสนับสนุนทางสังคมจากประชาชน ($\beta = 0.179$) และเมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ พบว่าการรับรู้ความสามารถสัมพันธ์และเป็นทำนองเดียวกันกับ นันทรัตน์ (2553) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของเด็กและเยาวชนที่รับทุนการศึกษา สำนักงานทรัพย์สินส่วนใหญ่มูลนิธิเข้าร่วม ปัจจัยภายนอก คือ การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัว สถานศึกษา ชุมชนและเพื่อนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมจิตอาสาได้ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยภายนอก การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนสามารถอธิบายพฤติกรรมจิตอาสาได้ดีที่สุด

จากข้อค้นพบตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่านิสิตเล็งเห็นถึงความสำคัญการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญเป็นการปฏิบัติที่ทำด้วยความมีจิตวิญญาณด้านจิตอาสาที่แท้จริง นิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรีที่มีจิตอาสาอยู่ในระดับมากนั้น เป็นการช่วยเหลือผู้อื่นมี การเสียสละต่อสังคม และการมุ่งมั่นพัฒนา โดยที่นิสิตแพทย์ของประเทศไทยควรมีการเรียนการสอนแบบบูรณาการผ่านการจัดกิจกรรมและโครงการร่วมกันเพื่อเป็นการพัฒนานิสิตให้ได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง การประพฤติเป็นแบบอย่างของอาจารย์แพทย์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความเป็นแบบอย่างจากพ่อแม่ ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกทุกตัวกับจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี มีค่า

อำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 63.10 อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะโดยที่มีการมุ่งเน้น คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ควรสนับสนุนและสร้างความตระหนักให้กับนิสิตถึงเรื่องการพัฒนาจิตอาสา ด้านความเสียสละ ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา ของนิสิตแพทย์ไทย เป็นการบูรณาการผ่านกิจกรรมการพัฒนา นิสิตหรือบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและนิสิตแพทย์มีเจตคติต่อจิตอาสา มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเองที่ดีต่อจิตอาสา ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงควรสร้างกิจกรรมจิตอาสาของนิสิตแพทย์ด้วยวิธีต่างๆ อาทิเช่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำเสนอรูปแบบและประสบการณ์เกี่ยวกับการทำกิจกรรมจิตอาสา หรือการจัดนิทรรศการผลงานจิตอาสา เพื่อเป็นการปลุกกระแสงานจิตอาสาให้นักศึกษาเกิดเจตคติที่ดีเห็นคุณค่า เห็นประโยชน์และมีมุมมองที่กว้างมากขึ้นในการทำงานจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคมต่อไป

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป สำหรับผู้สนใจควรมีการศึกษากิจกรรมหรือแนวทางที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และควรมีการศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอขอบพระคุณท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร ศาสตราจารย์นายแพทย์ ดร.ศุภสิทธิ์ พรรณนารุโณทัย คณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และนายแพทย์มนต์ธวัช อำนวยพล ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณามอบทุนการศึกษาและทุนการวิจัย ตลอดจนได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจิตอาสาของนิสิตแพทย์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการทำวิจัยใน

ครั้งนี้ ทั้งนี้ลืมนเสียมิได้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิกจำนวน 5 ศูนย์ ที่มีเมตตาให้นิสิตแพทย์ชั้นคลินิกช่วยกรอกข้อมูลที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- โกลล มีความดี. 2547. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทพเวที พระ (ประยูรช ษุตโต). 2531. ธรรมบุญชีวิต. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- นันทรัตน์ ปริยรัตธรรม. 2553. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของเด็กและเยาวชนที่รับทุนการศึกษา สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร, วิมล เหมือนคิด และชัญญา ลีศัตรูพ่าย. 2553. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ไพศาล วิสาโล พระ. 2550. ศาสตร์และศิลป์แห่งการจัดการความดี ศึกษากรณีมูลนิธิพุทธรธ ฉือจื่อ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- วรภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. 2543. จิตวิทยาการปรับตัว. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วีราวัลย์ เอี่ยมวิบูลย์. 2532. การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีภูมิหลังการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภัทรา ภูษิตร์ตนาลี. 2547. ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bandura A. 1997. Self-Efficacy : The exercise of control. New York: W.H. Freeman and company.
- Krejcie V, Morgan D. 1970. Educational and psychological measurement. New York : Plenum.